

למרות האזהרות: המדינה ממליצה לייבא אמוניה באניות קטנות

המשרד להגנת הסביבה המליץ על ייבוא אמוניה באניות קטנות כחלופה זמנית - למרות שטען בעבר כי הסיכון מהאניות דומה ללא קשר לגודלן, וכי בכל מקרה הוא חמור יותר מהסיכון הטמון במכל

נעה שפיגל 10.07.2017 03:49

המשרד להגנת הסביבה המליץ לאחרונה על יבוא אמוניה באניות קטנות שיזרימו אותה ישירות למפעלים במפרץ כחלופה עד הקמת מכל האמוניה בנגב, זאת למרות שבשנה שעברה טען כי רמת הסיכון מהאניות דומה ללא קשר לכמות האמוניה שהן נושאות, וכי בכל מקרה הוא חמור יותר מהסיכון הטמון במכל.

בהודעה ששלח המשרד לעיתונות ב-11 ביוני נטען כי "לאור שינויים ועדכונים טכניים שהגישה חברת חיפה כימיקלים לחלופות ייבוא האמוניה המוצעות ליישום בטווח הזמן הקצר, ביצע המשרד בדיקה נוספת של החלופות - על ידי מספר צוותים, כולל יועצים מובילים - ומצא כי חלופת אניות בנפח קטן יותר, של 2,500 טון (לעומת 16 אלף טון באוניה הגדולה) ובהזרמה בספיקה נמוכה (של 100-200 טון לשעה במקום 500 טון לשעה) עומדת במדיניות המשרד ומפחיתה משמעותית את הסיכון ביחס למצב שהיה קיים כאשר מכל האמוניה עבד".

עמדה זו התקבלה גם בהחלטת ממשלה בתחילת החודש, ובה צוטטה חוות דעת האגף לחומרים מסוכנים במשרד להגנת הסביבה לפיה "בהתאם לתוצאות הבחינה שנעשתה, רמת הסיכון מהאונייה הקטנה נמצאה נמוכה משמעותית ביחס למצב הקיים".

המלצתו האחרונה של המשרד עומדת בסתירה להודעה שהגישה המדינה לבית המשפט העליון לפני כשנה, בה נטען כי "הסיכון הנשקף מתרחישי סיכון (בשגרה) ביחס לאונייה הוא חמור יותר מאשר ביחס למכל, וזאת מבלי שישנה משמעות רבה לכמות האמוניה בבטן האונייה".

הודעת המדינה הוגשה במסגרת הליך משפטי בין חיפה כימיקלים לוועדת ערר מחוזית במחוז חיפה ואחרים במאי 2016, והתבססה בין היתר על חוות דעת מקצועית של המשרד להגנת הסביבה. עוד נכתב בהודעת המדינה כי "הליך פריקת האניות מהווה נקודת הכשל האפשרית העיקרית במונחי הערכת טווח הסיכון. משכך, תדירות הגעת האניות היא הרלוונטית להפחתת הסיכון".

לפי החלטת הממשלה מהחודש, האניות הקטנות יהוו פתרון זמני עד להקמת פתרונות ארוכי טווח שהם מפעל במישור רותם, וכן הקמת מקשר ימי - אונייה שתעגון כשלושה קילומטרים מהחוף במפרץ חיפה ותעביר אמוניה ישירות למפעלים. לבינתיים - לפי צריכת האמוניה של חיפה כימיקלים, תדירות הגעת האניות הקטנות תעמוד ככל הנראה על כפעמיים וחצי בחודש, (בעוד שעד עתה הגיעה אוניה גדולה למלא את המכל בממוצע פעם בחודש), ופתרון זה יעבוד במשך לפחות 18 חודשים. מהמשרד להגנת הסביבה נמסר בתגובה: "המשרד לא שינה את עמדתו, אלא ששתי החלופות

המוצגות שונות לחלוטין מבחינת הכמות ומבחינת הנפח. במילים אחרות, החלופה עצמה השתנתה מהותית ואיתה גם הסיכונים לרצפטורים ציבוריים. החלופה עליה דובר בשנת 2016 עסקה באוניה גדולה (בין 10,000 ל-36 אלף טון) ובספיקת אמוניה גבוהה. חלופה זו היוותה סיכון בלתי קביל לרצפטורים ציבוריים".

על פי המשרד, "החלופה שנבחרה לאחרונה על ידי המשרד ונמצאה כעדיפה לטווח הקצר היא האוניה המוקטנת (בנפח של עד 2,500 טון) ובספיקה נמוכה של עד 100 טון לשעה. בהתאם להערכות הסיכונים שביצענו, לא יעמדו בחלופה זו רצפטורים ציבוריים בסיכון שאינו קביל. לנגד עיני המשרד להגנת הסביבה עומד נושא הפחתת הסיכונים לתושבי המפרץ. יודגש, כי בהתאם להערכות הסיכונים המעמיקות, הרי שתדירות הגעת האנייה ומשך השהות שלה במסוף הכימיקלים אינם הפקטור המשמעותי אלא נפח האנייה והספיקה שלה - וזאת לאור טווחי הסיכון, שאינם כוללים רצפטורים ציבוריים".

מעיריית חיפה נמסר בתגובה: "אנו עומדים על כך שכל חלופה לטווח הקצר או הארוך תעבור סקר סיכונים בלתי תלוי בדיוק כפי שהיו דורשים אנשי המקצוע במשרד להגנת הסביבה בכל מקרה אחר. כולנו תקווה כי לא נצטרך לפנות שוב לבג"ץ".